

कोशनायक (कोश + ना^०) m. 1) *Schatzmeister*. — 2) ein Bein. Kuvera's Wils.

कोशपाल (कोश + पा^०) m. *Hüter des Schatzes* MBh. 15, 612.

कोशपेटक (कोश + पे^०) m. n. *Schatzkasten*: कोशपेटके स्थापयेन्म (मणिम्) Vikr. 78, 7.

कोशपल (कोश + पल) 1) m. N. einer Pflanze (s. घोषक) ĠATĪDH. im ÇKDr. — 2) f. या N. einer Cucurbitacee (पीतघोषा) RATNAM. 64. = मरुकोशातकी (= रुस्तिघोषा) und *Cucumis utilissimus* Roxb. (त्रपुषी) RĪĠAN. im ÇKDr. — 3) n. a) eine Art Parfum (कैकोल) AK. 2, 6, 3, 31. H. 646. तच्च कर्पूरतुल्यगन्धद्रव्यविशेषः RAMĪN. und SĪRAS. zu AK. im ÇKDr. — b) *Muskatnuss* H. ç. 131. Vgl. ज्ञातीकोश.

कोशयी f. scheint = कोश 1, d oder e zu sein: दश कोशयीर्दश वाजिनो ऽदात् RV. 6, 47, 22; vgl. दशाश्चान्दश कोशान् ebend. 23.

कोशल und कोशला s. unter कोसल.

कोशलिक n. *Geschenk*, falsche, im ÇKDr. angenommene Lesart für कोशलिक H. 737.

कोशवत् (von कोश) 1) adj. *im Besitz von Schätzen* MBh. 1, 5808. 13, 94. — 2) f. ०वती eine best. Pflanze Suçr. 2, 107, 12. 280, 17. 519, 11.

कोशवासिन् (कोश + वा^०) adj. subst. m. *in einer Schale wohnend*, *Schalthier* Suçr. 1, 238, 8. a *chrysalis or pupa* Wils. — Vgl. कोशस्थ.

कोशवृद्धि (कोश + वृद्धि) f. *Anschwellung der Hoden* ÇABDAR. im ÇKDr.

कोशवेश्मन् (कोश + वे^०) n. *Schatzkammer* KATH'S. 24, 133.

कोशशायिका (कोश + शा^०) f. *Messer* ĠATĪDH. im ÇKDr.

कोशस्कृत् (कोश + कृत्) m. *Seidenraupe* Bhāg. P. 7, 6, 13. — Vgl. कोशकार.

कोशस्थ (कोश + स्थ) = कोशवासिन् Suçr. 1, 204, 9. 208, 10. a *pupa or chrysalis; the silk worm in its cocoon* Wils.

कोशगार (कोश + गार^० oder ग्रा^०) m. n. *Schatzkammer* MBh. 3, 13323. R. 6, 111, 52. KATH'S. 24, 163.

कोशाङ्ग (कोश + अङ्ग) eine Art Rohr: कोशाङ्गमित्कटं विडुः HIR. 178. n. nach ÇKDr., m. nach Wils.; vgl. उत्कट. कोशिक m. = कोषाङ्ग (?) Trik. 3, 3, 6.

कोशातक (कोषा^०) 1) m. *Haar* ĠATĪDH. Viçva und angeblich auch MED. nach ÇKDr. Die gedr. Ausgabe der MED. k. 183 liest aber wie H. an. 4, 8 कठ (?) st. कच. — 2) f. ई^३ gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. a) N. verschiedener Cucurbitaceen: *Trichosanthes dioeca* Roxb., *Luffa acutangula* Sering. und *Luffa pentandra* Roxb. AK. 3, 4, 1, 8. H. 1188. H. an. MED. Dieselbe Form bezeichnet auch die Frucht gaṇa कुरीतकादि zu P. 4, 3, 167. AK. 2, 4, 1, 18. — Suçr. 1, 32, 17. 133, 4. 145, 3. 221, 6. 2, 73, 16. 103, 21. 223, 15. 256, 3. — b) eine mondhele Nacht (ज्योत्स्नावती रात्रिः) ÇKDr. nach AK. und BHAR., also mit Auffassung von ज्योत्स्निका auch in seiner ursprünglichen Bed. und nicht bloss in der übertr. (eine best. Cucurbitacee). — Ist wohl auf कोश zurückzuführen.

कोशातकिन् m. 1) *Handel*. — 2) *Handelsmann*. — 3) das unterseeische Feuer Viçva im ÇKDr. — Den begrifflichen Zusammenhang mit कोशातक oder ०की vermögen wir nicht nachzuweisen.

कोशाध्यत (कोश + अद्यत) m. 1) *Schatzmeister* PAÑKAT. 136, 18. — 2) ein Bein. Kuvera's Wils.

कोशाम (कोश + आम) m. N. einer Pflanze. = कृमिवृत्त. मुकेशक, vulg. कोशाम BhāṇAPR. im ÇKDr. = घनस्कन्ध. वनाम, जनुपादप, नुद्राम, रक्ताम. लातावृत्त, मुरक्तक RĪĠAN. im ÇKDr. कोषाम n. die Frucht (wird im ÇKDr. durch vulg. केउडा erklärt; केउडा ist nach Voigt: *Sonneratia apetala* Roxb. Buch. Suçr. 1, 141, 13. 156, 5. 183, 17. 209, 6. 211, 5. 215, 15. 2, 174, 12.

कोशिका (von कोश) f. *Trinkgeschirr* H. 1024 (v. l. कोशिका).

कोशिन् (wie eben) 1) adj. in ग्रामकोशिन् (von ग्रामकोश) Suçr. 1, 38, 8 wird, da dort von Ohrenkrankheiten die Rede ist, viell. heissen: eine verstopfte Ohrhöhle habend. — 2) m. der Mangobaum (s. ग्राम) ÇABDAR. im ÇKDr.

कोशिला (wie eben) f. 1) eine Bohnenart (s. मुद्रुपर्णी) RĪĠAN. im ÇKDr. — 2) N. pr. eines Flusses LIA. I, 128.

कोश्य du. nach MANJON. am Herzen des geopferten Rosses befindliche Fleischklümpchen: शिङ्गीनि कोश्याभ्याम् (प्रीणामि) VS. 39, 8. In der Parallelstelle TS. 1, 4, 30, 1: कोश्याभ्याम्.

1. कोष s. u. कोश. Die abgeleiteten und damit zusammengesetzten Wörter suche man gleichfalls unter ञ्.

2. कोषै^३ gaṇa पचादि zu P. 3, 1, 134. m. N. pr. eines Priestergeschlechts ÇAT. Br. 10, 5, 8, 8.

कोषला f. falsche Schreibart für कोसला ÇABDAR. im ÇKDr.

कोष्ठ n. Up. 2, 4. P. 7, 2, 9. Sch. 1) m. *Eingenweide*, namentlich die Behälter von Speise, Flüssigkeiten u. s. w., der Unterleib AK. 3, 4, 40, 43. H. an. 2, 105. MED. th. 4. स्थानान्यामाग्निपक्वानां मूत्रम्य रुधिरस्य च । रुडुपुङ्कः कुप्युसश्च कोष्ठ इत्यभिधीयते ॥ Suçr. 2, 18, 7. 1, 117, 5. 156, 16. 275, 8. 10. 277, 15. 2, 21, 19. 177, 8. लघुकोष्ठ 1. भिन्नेकोष्ठ 1. 36, 16. स्तब्धपूर्णकोष्ठता 79, 14. 330, 9. कोष्ठगत 84, 15. 97, 10. 2, 102, 12. भुक्तं भुक्तमिदं कोष्ठे कथमन्नं विपच्यते MBh. 14, 570. कोष्ठेषु Bhāg. P. 4, 23, 14. पतिं चार्घ्योपतिष्ठेत् ध्यायेत्कोष्ठगतं च तम् 6, 18, 52. MĀRK. P. 2, 38. 10. 5, 19. neutr.: केषाचित्पाटयामास नखैः कोष्ठानि केसरी DRV. 6, 13. कोष्ठाग्निं das Feuer im Unterleib, das Feuer der Verdauung Ind. St. 2, 70. — 2) m. ein inneres Gemach. — 3) Vorrathskammer, m. AK. H. an. MED. n.: कश्चित्कोषश्च कोष्ठं च वारुनं दारमायुधम् । ग्रामश्च कृतकल्याणैस्तव भक्तैरनुष्ठितः ॥ MBh. 2, 201. विहारकोष्ठश्चोद्धारगोपुरमदेवल्मीवितङ्क Bhāg. P. 9, 10, 17. Auch Schatzkammer nach Wils. — 4) n. Ringmauer: (पद्म्) पद्मारामं नवद्वारमेकपालं त्रिकोष्ठकम् u. s. w. पञ्चेन्द्रियार्था ग्रामा-मा दाराः प्राणा नव प्रभो । तेजोऽबन्नानि कोष्ठानि Bhāg. P. 4, 28, 56, 57. — 5) eine Art Gefäss: जर्त्कोष्ठादीर्कोर् कर्करामिश्रानावपति KAUC. 18. जर्त्कोष्ठे शीतं भस्म विहृति 71. — 6) the shell of any thing WILKINS' Ms. HAUGHT. — 7) eigen, m. Trik. 3, 3, 106. H. an. MED. adj. ÇKDr. und Wils. — Wohl desselben Ursprungs wie कुलि und कोश.

कोष्ठक (von कोष्ठ) 1) m. *Kornkammer*, s. अन्नकोष्ठक. Auch Schatzkammern nach Wils. und zwar n. und so auch in der andern Bed. — 2) Ringmauer Bhāg. P. 4, 28, 56 (s. unter कोष्ठ 4.). कोष्ठकीकृ umzingeln: ततो रथमरुहणं कथानामयुतेन च । कोष्ठकीकृत्य बीभत्सुं प्रहृष्टमनसो ऽभवन् ॥ MBh. 14, 2230. — 3) n. a brick trough for watering cattle at Wils. — 4) N. pr. einer Stadt AVADĀṆAÇ. 90. BURN. Intr. 431. LIA. II, 348. fg. SCHRIEFNER, Lebensb. 269 (39).